

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/92/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1721200540
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1721200540.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Královej a členov senátu JUDr. Nadeždy Wallnerovej a JUDr. Ivany Jahnovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: R. U., narodený dňa XX.XX.XXXX, trvale bytom: Q. XX, P. T., v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, Odbor sociálnych vecí a rodiny, so sídlom: Moyzesova 2, Pezinok, dieťa rodičov: otec U. U., narodený dňa XX.XX.XXXX, bytom: Q. XX, P. T., zastúpený Advokátska kancelária Monika Gajdošová s.r.o., so sídlom: M. R. Štefánika 27, Pezinok, IČO: 46 656 308 a matka J. A., rodená A., narodená dňa XX.XX.XXXX, bytom: Q. XX, P. T., o návrhu otca na nariadenie neodkladného na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Pezinok zo dňa 9. apríla 2021, č. k. 5P/35/2021-24, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Pezinok zo dňa 9. apríla 2021, č. k. 5P/35/2021-24, p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Pezinok uznesením zo dňa 09.04.2021, č. k. 5P/35/2021-24, zveril dočasne do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, do osobnej starostlivosti otca. Matke uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého R. sumou 80,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca.

2. Súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia uviedol, že návrhom doručeným súdu dňa 24.03.2021 otec žiadal súd o nariadenie neodkladného opatrenia, obsahom ktorého by bolo zverenie maloletého do jeho osobnej starostlivosti a určenie vyživovacej povinnosti na maloletého matke vo výške 80,- eur mesačne. Návrh odôvodnil tak, že rodičia maloletého v súčasnosti žijú v spoločnej domácnosti, v rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve rodičov otca vo Svätom Jure. Maloletý R. navštevuje Špeciálnu základnú školu v U.. Je to prípravný nultý ročník, do ktorého bol zaradený z dôvodu odkladu nástupu do 1. ročníka ZŠ vo P. T.. Spoločný život rodičov bol zo začiatku viac menej pokojný. Prvé nezhody medzi rodičmi sa začali objavovať približne pred dvoma rokmi. Matka začala príležitostne popíjať tvrdý alkohol a postupne sa to stalo denným pravidlom. S matkiným popíjaním okrem hádok začali vznikať aj ďalšie problémy. Matka zanedbávala domácnosť a starostlivosť o mal. R.. Postupne preberal všetku starostlivosť o domácnosť a o mal. R. otec. Otec dlhodobo pracuje ako vodič trolejbusu v Dopravnom podniku Bratislava, a.s. Aby dokázal zabezpečiť potreby rodiny a predovšetkým osobnú starostlivosť o mal. R., pracuje prevažne v noci. Nočná práca umožňuje otcovi, aby počas dňa trávil čas so synom a učil sa s ním. Predtým, keď otec chodil do práce na denné zmeny, zostával maloletý počas dňa sám a matka sa mu nevenovala. To spôsobilo, že výrazne zaostával vo vývoji za svojimi rovesníkmi. Je preto veľmi dôležité, aby mu otec venoval zvýšenú pozornosť, aby maloletý R. dohnal vo vývoji svojich rovesníkov. Otec z nočnej zmeny prichádza domov okolo 5.00 hod. ráno a často krát ho mal. R. čaká bdely s mobilným telefónom v ruke, lebo sa celú noc hral počítačové hry, zatiaľ čo matka spí. Mal. R. sa otcovi sťažuje, že je hladný lebo mama mu večer nedala jesť. Nie raz sa stalo, že mal. R. volá v noci otcovi do práce okolo 2.00 - 3.00 hod. nadránom, že sa doma bojí lebo mama spí a nevie ju zobudiť. V škole sa viac krát stalo,

že od únavy zaspí na lavici, alebo na zemi. Uvedené pospávanie a vyčerpanosť si všimli aj učiteľky v škole aj v družine a upozornili na to otca. Je to len otec, ktorý odprevádza maloletého do alebo zo školy, aktívne sa zaujíma o výsledky syna v škole a komunikuje s učiteľkami. Matka doma nevarí a mal. R. sa stravuje, okrem školy, výlučne suchou stravou. Veľa krát je hladný a keď dostane až keď príde domov jeho otec. Otec prevzal na seba všetku starostlivosť tak o domácnosť, ako aj o mal. R.. Otec upratuje, perie, varí, zabezpečuje nákupy do domácnosti a uhrádza všetky náklady spojené s domácnosťou. Maloletý R. je na otca naviazaný a uprednostňuje jeho spoločnosť, naopak matke sa vyhýba. Keď otec odchádza do nočnej zmeny tak plače, že chce ísť s otcom do práce. Maloletý R. má pekný vzťah aj so starými rodičmi zo strany otca a jeho najstarším bratom. V čase, keď otec chodí do nočnej zmeny, ktorá sa strieda v dvojdňových intervaloch, pomáha otcovi v starostlivosti o maloletého R. jeho stará mama alebo jeho najstarší plnoletý brat, ktorý má so svojim otcom aj mladším bratom veľmi pekný vzťah. Otec v čase pracovného voľna trávi všetok čas s maloletým, chodia spolu na nákupy, na prechádzky, na návštevu k starých rodičom a učia sa spolu. K spoločným rodinným aktivitám sa matka nepripája. Matka necháva maloletého často doma samého alebo mu nevenuje žiadnu pozornosť, on vtedy pozerá len televízor alebo sa hrá počítačové hry. Maloletý má preto problémy so slovnou zásobou, je tichý a hanblivý, čo bol dôvod, prečo bol odporúčaný jeho odklad nástupu do 1. ročníka ZŠ v školskom roku 2020/2021. Príprava maloletého na nástup do 1. ročníka základnej školy je pre jeho otca prvoradá, a preto mu venuje maximálnu pozornosť a čas. Matka je následkom požívania alkoholu verbálne agresívna a vulgárna aj v prítomnosti maloletého. Často kričí na maloletého a háda sa s otcom. Po hádkach odíde z domu a nechá maloletého samého, niekedy sa ani nevráti domov pár dní a otec nemá vedomosť kam šla, pravdepodobne k svojej matke do Q.. Hádky sa stupňujú a otec si uvedomuje, že tieto podmienky nie sú vhodné pre výchovu maloletého. Situácia sa už v minulosti vyhrotila do takej miery, že otec musel dňa 15.4.2020 o cca 19.00 hod. volať políciu kvôli tomu, že matka bola agresívna a nedala sa upokojiť. Otec má ukončené základné vzdelanie. Jeho čistý priemerný mesačný príjem je 1.584,- eur. Otec uhrádza prevažne všetky náklady súvisiace s réžiou domácnosti a starostlivosťou o maloletého. Matka má ukončené stredné vzdelanie s maturitou, odbor predavačka. Pracuje v Tesco v Bratislave. Do práce chodí na denné zmeny. Jej priemerný mesačný čistý príjem je približne 600,- eur. Mesačné náklady na maloletého vyčíslil otec v návrhu nasledovne: domáca strava 120,- eur, strava v škole 24,- eur, družina 7,- eur, Zrps 5,- eur, hygiena, lieky, výživové doplnky a zdravotné pomôcky 30,- eur, oblečenie a obuv 40,- eur, ostatné výdavky ako hračky, knižky, časopisy, atď. cca 50,- eur spolu: 276,- eur. Mesačné náklady otca sú: strava 150,- eur, domáce a čistiace potreby 50,- eur, hygiena 10,- eur, odevy a obuv 30,- eur, elektrina 184,- eur, voda 22,- eur, internet 16,40,- eur + TV 8,20,- eur, PHM 120,- eur, mobilný telefón 12,- eur, výživné C. U. 150,- eur, mobil syn 8,- eur, spolu: 868,60,- eur. Otec má k maloletému pekný a vrúcny vzťah. Vie mu od narodenia poskytnúť primeranú osobnú starostlivosť a s maloletým trávi všetok svoj voľný čas. K výchove maloletého pristupuje zodpovedne a snaží sa mu suplovať matku. Zverenie maloletého do osobnej starostlivosti otca je v jeho najlepšom záujme. Maloletému tak bude zabezpečená potrebná vhodná starostlivosť a výchova. Otec si uvedomuje nezameniteľnú úlohu matky vo výchove maloletého, avšak v súčasnosti je situácia v rodine natoľko závažná, že intenzívny vplyv a kontakt matky s maloletým má negatívny vplyv na jeho zdravý vývoj. Otec uviedol, že mimosúdna dohoda s matkou o úprave práv a povinností rodičov k maloletému nie je možná napriek viacerým pokusom zo strany otca. Komunikácia s matkou je veľmi komplikovaná. Matka sa otcovi vyhráža, že mu zoberie maloletého hoci ona sama sa o neho nevie postarať a dlhodobu starostlivosť o maloletého zanedbáva. Zdravý psychický aj fyzický vývoj maloletého je reálne ohrozený. Bezprostredný kontakt maloletého s jeho matkou, ktorá žije neusporiadaným spôsobom života, je v rozpore s jeho záujmami. Na psychiku maloletého aktuálne výchovné prostredie vplyva negatívne. Jedná sa o nežiadúci jav pre jeho osobnostný vývoj a duševné zdravie. Je preto v záujme maloletého tento nežiadúci stav okamžite odstrániť. Otec má za to, že nariadením neodkladného opatrenia sa dočasne zabezpečí ochrana záujmov maloletého R. a zabráni sa hrozbe zanedbania a neposkytnutia povinnej výživy. Maloletý R. je odkázaný na starostlivosť a výživu rodičov. Nariadením neodkladného opatrenia sa zabezpečí okamžitá ochrana ohrozených záujmov maloletého a finančná istota pre jeho výživu.

3. Súd prvej inštancie po oboznámení sa s obsahom návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia a listinných dôkazov dospel k záveru, že návrh otca je dôvodný. Súd prvej inštancie má za to, že otec osvedčil potrebu neodkladnej úpravy pomerov (medzi maloletým a rodičmi). Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že otec žiada neodkladným opatrením zveriť maloletého do svojej osobnej starostlivosti najmä z toho dôvodu, že má obavu, že matka splní svoje vyhrážky a maloletého mu zoberie, a tiež preto, že o maloletého sa fakticky už dlhodobu stará sám a matka maloletého zanedbáva, žije neusporiadaným spôsobom života a aktuálne prostredie, v ktorom maloletý vyrastá, pôsobí na neho

negatívne. Vzhľadom na doterajšie správanie matky k maloletému mal súd prvej inštancie za to, že táto obava otca je dôvodná. Súd prvej inštancie konštatoval, že medzi matkou a otcom maloletého je prítomné napätie, rozpory a problémy pri osobnej starostlivosti o maloletého, matka je následkom požívania alkoholu verbálne agresívna a vulgárna a to aj v prítomnosti maloletého R.. Z predložených dôkazov vyplýva, že matkin prístup k starostlivosti o maloletého je nezodpovedný, občas hraničiaci s ohrozovaním maloletého, a preto mal súd prvej inštancie za to, že je bezodkladná úprava pomerov medzi maloletým a rodičmi potrebná.

4. Vzhľadom na otcom vyčíslené priemerné mesačné náklady na maloletého, ktoré sa súdu prvej inštancie v tomto štádiu konania javia ako primerané, súd prvej inštancie uložil matke povinnosť platiť výživné na maloletého vo výške 80,- eur mesačne. Súd prvej inštancie zdôraznil, že neodkladným opatrením možno nariadiť platiť výživné len v nevyhnutnej miere a z obsahu spisu sa javí, že určené výživné uvedené zákonné obmedzenie napĺňa.

5. Proti uzneseniu podala matka odvolanie, v ktorom uvádza, že otec ju v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vykreslil klamlivo ako alkoholičku, ktorá zanedbávala domácnosť a starostlivosť o maloletého, čím údajne dokonca spôsobila to, že maloletý výrazne zaostáva vo vývoji za svojimi rovesníkmi. Matka uvádza, že nevodí maloletého do školy, nakoľko jej pracovný čas je od 5:15 do 14:00 hod a otec výslovne trval na tom, že ho do školy ani vodiť nemá. Otec jej dovolí počas posledných mesiacov strážiť maloletého len počas jeho nočnej zmeny, pričom on prichádza zo zmeny domov o 5:00 hod. Keď je s maloletým počas nočnej zmeny jeho otca, riadne sa o neho stará, varí mu. Matka poukazuje na to, že nemá dovolené maloletého vyzdvihnúť v škole, ani s ním tráviť spoločný čas počas dňa. Predtým sa s maloletým riadne pripravovala do školy, otec od začiatku spochybňoval jej schopnosť podieľať sa na maloletého školskej príprave. V súčasnosti navštevuje prípravny ročník Špeciálnej základnej školy v U.. Navyše s R. navštívila Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Pezinku kvôli testovaniu školskej zrelosti, čo je výslovne uvedené v správe CPPP zo dňa 01.06.2019, ktorú otec priložil k návrhu. Matka ďalej uvádza, že otec sa o nej vyjadruje pred maloletým dehonestujúcim spôsobom. V prípade, že si chce maloletého zobrať so sebou, emočne ho vydiera tým, že mu hovorí: „Ty ma tu necháš samého, ty ma neľúbiš, ideš k ježibabe (stará matka), budem plakať...“ a pod. Maloletý po takomto vydieraní reaguje plačom, pri silnom emočnom tlaku aj zvracaním, nemá odvahu otca opustiť. Maloletý bol na vyšetrení v pedagogicko-psychologickej poradne. Psychologička p. Janotková, Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Bratislava V diagnostikovala u maloletého trauma z opakovaných a nevyspytateľných odchodov otca zo spoločnej domácnosti, obavu z jeho straty. Dôvodom otcových odchodov boli zväčša vzťahy s inými ženami. Podľa matky otec má tendenciu k nezrelým spôsobom fungovania voči maloletému, čím ho však zároveň neustále udržiava v ostražitosti o získavanie si jeho priazne. Otec sa podľa matky v návrhu na vydanie neodkladného opatrenia vykresľuje ako bezchybný, príkladný otec, avšak pravdou je opak. R. zbil pod vplyvom alkoholu, ako dôkaz priložila matky správu od L.. R. K., N. X, Q., zo dňa 20.08.2015. U maloletého je podozrenie na Aspergerov syndróm a ADHD, minulý rok neprešiel testami školskej zrelosti a je nevyhnutné podrobiť ho diagnostike, aby mohol byť zaradený do vzdelávania vhodného pre jeho špecifické potreby. V auguste minulého roku s ním mala termín na diagnostiku, žiaľbohu však nemala finančné prostriedky na zaplatenie. Otec s diagnostikou nesúhlasí. Matka poukazuje i na to, že komunikácia s otcom je do dnešného dňa veľmi negatívna a výhražná, nie je možné sa dohodnúť na starostlivosti o maloletého. Matka ďalej v odvolaní opisuje, ako sa s otcom maloletého spoznala a ich vzájomné spolužitie. Záverom uvádza, že situácia je dlhodobo tak vyhrotená, že navrhuje zveriť maloletého dočasne do jej osobnej starostlivosti, s tým, aby otec prispieval na maloletého výživným vo výške 200,- eur mesačne.

6. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu uvádza, že dňa 03.03.2021 ich telefonicky kontaktoval otec maloletého za účelom riešenia situácie, že by chcel zveriť maloletého do svojej osobnej starostlivosti. Dohodli si osobné stretnutie na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny v Pezinku dňa 12.03.2021. Otcovi poskytli rozsiahle sociálne poradenstvo v zmysle úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu. Následne prostredníctvom právneho zástupcu podal návrh na Okresný súd Pezinok na nariadenie neodkladného opatrenia. Dňa 15.04.2021 ich oddelenie kontaktovala matka maloletého, ktorá ich informovala, že bude podávať odvolanie voči uzneseniu č.k. 5P/35/2021-24 o zverení maloletého do osobnej starostlivosti otca a voči uzneseniu č.k. 12P/39/2021-12, ktorým bola uložená povinnosť matke poskytnúť súčinnosť potrebnú pri podaní prihlášky na zápis do 1. ročníka. Následne si s matkou dohodli osobné stretnutie dňa 21.04.2021. Matka sa riadne a včas dostavila na

Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Pezinok, kde ich informovala ako vníma celú vzniknutú situáciu vo veci maloletého. Dňa 29.04.2021 sa uskutočnilo spoločné sedenie na ich oddelení s oboma rodičmi, v rámci ktorej bola nadstavená spolupráca s rodinou. Zároveň poskytli obom rodičom usmernenie v zmysle nutnosti zopakovania psychologického vyšetrenia, z dôvodu prehodnotenia školskej zrelosti maloletého. Pôvodne sa dohodli, že sa toto vyšetrenie uskutoční v CPPPaP v Bratislave, vzhľadom k tomu, že už v minulosti toto zariadenie s rodinou spolupracovalo. Matka vyvíjala snahu a súčinnosť v tejto oblasti. Otec následne sprostredkoval psychologické vyšetrenie v Centre špeciálnopedagogického poradenstva v Pezinku. Matka im uviedla, že o ničom ju otec neinformoval. Vzájomná komunikácia rodičov je vyostrená a mnohokrát až vulgárna. Rodičia žijú v spoločnej domácnosti na Q. E.. Č.. XX F. P. T. sporadicky. Matka v dôsledku hádok často odchádza zo spoločnej domácnosti ku svojej matke do Q. a za pár dní sa vracia naspäť do spoločnej domácnosti. Matka nesúhlasila s nástupom maloletého do Základnej školy vo P. T., pretože je názoru, že toho času ešte nie je R. pripravený na prestup do tejto školy. Zo sociálneho šetrenia je zrejmé, že maloletý R. je veľmi prítulný k cudzím ženám. Vytvára si k nim neprímerane blízky vzťah, či už sa jedná o pani učiteľku, pani psychologičku alebo pani vychovávateľku. Zároveň zo šetrenia vyplýva, že otec neposkytuje matke adekvátny priestor pri realizácii starostlivosti o maloletého R.. Rodičom bol rovnako sprostredkovaný psychológ Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Pezinok - L.. F. P.. Obaja rodičia úvodné sedenie absolvovali. Následne ich čaká spoločné sedenie koncom mesiaca máj 2021. Dňa 13.05.2021 vykonali neohlásené šetrenie v domácnosti maloletého R.. V uvedenom čase sa v domácnosti zdržiaval otec s maloletým dieťaťom. Matku sme sa pokúšali skontaktovať, avšak bezvýsledne. Jedná sa o starý rodinný dom, ktorý potrebuje rekonštrukciu. Otec uviedol, že od roku 2018 postupne pracuje na oprave domu. Domácnosť však pôsobila zanedbane a na slabšej hygienickej úrovni. Maloletý R. žije v spoločnej izbe s rodičmi, kde má svoju vlastnú posteľ. Po odchode z rodiny ich otec kontaktoval, že sa vrátila matka. Opätovne navštívili rodinu ešte v ten deň. Na základe pozorovania komunikácie a artikulácie matky sa im javilo, že by matka mohla byť pod vplyvom alkoholu, čomu nasvedčoval aj prislúchajúci alkoholový pach z úst. Situácia v rodine je veľmi vážna a ohrozujúca zdravý hlavne psychický vývoj maloletého. Na základe odporúčania psychologičky L.. L. Q., U. je aktuálne potrebné vyhľadať psychoterapeuta, a zároveň nezanedbať opätovne spoluprácu s logopedičkou, psychologičkou a špeciálnym pedagógom. Zo sociálneho šetrenia je zrejmé, že sa jedná o nevhodné výchovné prostredie, v dôsledku ktorého je zanedbaná starostlivosť o maloletého. Na základe aktuálne získaných informácií považuje kolízny opatrovník za vhodné, aby rodina absolvovala pomoc formou odbornej metódy v Centre pre deti a rodiny Pezinok.

7. Otec k vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedol, že opakovane upozorňuje na tú skutočnosť, že matka má pretrvávajúce problémy s alkoholom, čo sa potvrdilo aj dňa 12.5.2021 z osobného zisťovania sociálnych pomerov v rodine pracovníčkami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Pezinku. ÚPSVaR túto udalosť vo svojom vyjadrení opisuje len veľmi okrajovo a otec má z doteraz vykonaného zisťovania pocit, že uvedená skutočnosť je napriek nepriaznivému stavu zľahčovaná. Otec opakovane uvádza, že matka sa dňa 12.05.2021 vrátila z práce zjavne pod vplyvom alkoholu a svojim konaním sa to pred sociálnymi pracovníčkami ani nesnažila zakryť. Maloletý plakal a celý čas sedel pri otcovi. Otec k plaču maloletého dopriňa, že plakal preto, lebo ho matka pri príchode domov vyfackala preto, že si ju nevšimla. Otec o uvedenom incidente predkladá súdu aj sms komunikáciu, kde sama matka priznáva, že maloletému dala facku. To sa udialo bezprostredne pred tým, ako sa pracovníčky sociálneho úradu vrátili na miesto zisťovania. Pri ich príchode maloletý plakal a sťažoval sa na to, že mama ho zbila. K údajnej slabej hygienickej úrovni domácnosti, tak ako to opisuje vo vyjadrení ÚPSVaR otec uvádza, že všetky domáce práce, starostlivosť o maloletého, vrátane venčenia dvoch psov, ktoré sú matkine, zabezpečuje výhradne otec, ktorý vyvíja maximálne úsilie, aby v domácnosti nahradil matku. V súčasnosti v dome prebieha rekonštrukcia kúpeľne. Ďalej, nie je pravda, že otec matku zo starostlivosti o R. odsúva a vyjadrenie ÚPSVaR, z obsahu ktorého vyplýva záver: „Že otec neposkytuje matke adekvátny priestor pri realizácii starostlivosti o mal. R.“ považuje otec za veľmi predbežný a vyhodnotený bez dostatočnej znalosti pomerov. Matka si dlhodobo v minulosti neplnila základné povinnosti o domácnosť ani maloletého, a preto postupne všetky úkony prešli na otca. Situácia v rodine však nebola vždy takáto, zhoršovalo sa to postupne, ako matka začala popíjať alkohol. Otec nechce brániť matke v osobnej starostlivosti o maloletého, uvedomuje si nenahraditeľnú úlohu matky vo výchove a vývoji dieťaťa, avšak situácia, v akej sa rodina nachádza práve z dôvodu častých alkoholových výpadkov matky a napätých situácií medzi rodičmi, je nevhodná pre maloletého. Matka často po hádkach s otcom odchádza z domu aj na niekoľko dní. Túto skutočnosť uvádza vo svojom vyjadrení aj ÚPSVaR. V čase jej niekoľkodňovej neprítomnosti sa o maloletého stará len otec, ktorý musí zabezpečovať chod domácnosti aj učenie s maloletým, hoci pracuje na nočné zmeny. Matka sa pred nariadením neodkladného opatrenia nijak o

výsledky a pokroky maloletého nezaujímal. Jej záujem sa prejavil až v posledné dni. Jej neznalosť pomerov vyplýva aj z jej samotného odvolania voči uzneseniu, v ktorom len mechanicky opisuje už neaktuálne skutočnosti z čias, keď maloletý výrazne zaostával za svojimi rovesníkmi. Zo sociálneho šetrenia je zrejmé, že maloletý je veľmi prítulný k cudzím ženám. Vytvára si k nim neprímerane blízky vzťah, či už sa jedná o pani učiteľku, pani psychologičku alebo pani vychovateľku. Uvedené je podľa názoru otca vyvolané nedostatkom osobnej starostlivosti matky o maloletého. Otec dokáže maloletému zabezpečiť potrebnú osobnú starostlivosť a vytvorí mu po rozchode s matkou vhodné výchovné prostredie bez hádok a konfliktov. Navyše v prostredí P. T., kde je maloletý zvyknutý, má okruh kamarátov a teší sa do školy, ktorá je od domu vzdialená cca 200 m. Zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky by bolo v aktuálnej situácii v hrubom rozpore s jeho záujmami. Otec považuje za nevyhnutné, aby boli v záujme maloletého dieťaťa pomery na strane oboch rodičov riadne prešetrené, vrátane matkinho problému s alkoholom.

8. Otec k odvolaniu matky uvádza, že jej tvrdenia sú zavádzajúce, nepresné a v neposlednom rade aj neaktuálne. Matka v odvolaní smeruje pozornosť na skutočnosti, resp. udalosti z minulosti (napr. k opisu udalostí z roku 2016 predložila výpisy z účtu z roku 2016), pričom však v tomto konaní sú dôležité predovšetkým aktuálne skutočnosti, ktoré reálne ohrozujú záujmy maloletého, teda to, že matka má pretrvávajúce problémy s alkoholom, čo sa potvrdilo aj dňa 12.5.2021 z osobného zisťovania sociálnych pomerov v rodine pracovníčkami miestneho Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Pezinku. Po odchode sociálnych pracovníčok matka otcovi aj maloletému oplzlo vynadala, v dome porozhádzovala veci, vyhádzala školskú tašku, zbalila si veci a odišla a odvtedy sa nevrátila a otec len predpokladá, že šla za svojou matkou. Incident sa odohral približne o 17.00 hod. Keďže otec musel po 18.00 hod. nastúpiť do nočnej zmeny, odviezol maloletého k svojej matke do Q.. Takýto teatračný odchod matky z domu sa nestal prvýkrát, matka odíde z domu niekedy aj na pár dní a nezaujíma sa o to, či maloletý chodí do školy, kto ho stráži keď je otec v nočnej zmene. Viac krát sa preto v minulosti stalo, že otec meškal do práce lebo musel odviešť maloletého k svojej matke. Matka popiera svoj problém s alkoholom, čo podľa názoru otca vyplýva aj z obsahu jej odvolania. Z uvedeného dôvodu je pre maloletého nebezpečné, aby trávil dlhší čas osamotene s matkou. Otec sa preto snaží zabezpečiť, aby nebol maloletý vystavovaný akémukoľvek nebezpečenstvu, z dôvodu možného zanedbania starostlivosti zo strany matky. Nie je teda správne vnímanie matky, že otec jej bráni starať sa o maloletého; naopak snahou otca je zabezpečiť ochranu maloletého, aby nebol vystavený prípadnej nepozornosti zo strany matky spôsobenej práve popíjaním alkoholu. Navyše, matka už dlhodobo neprejavuje záujem o výchovu a starostlivosť o maloletého. Matka často krát v prítomnosti maloletého zaspí a nevenuje mu žiadnu pozornosť. Otec uvádza, že si už dlhšiu dobu uvedomoval vážnosť situácie, v ktorej sa rodina nachádza. Po nariadení neodkladného opatrenia matka otcovi sľúbila, že prestane piť a bude s rodinou tráviť viac času a starať sa o maloletého. Otec súhlasil, lebo si uvedomuje významnú a nezameniteľnú úlohu matky v živote dieťaťa. Pár dní to fungovalo a matka prejavila svoju snahu; nepila alkohol, varila a upratovala. Vydržalo to len pár dní a výsledkom je vyššie opísaný odchod matky zo spoločnej domácnosti po návšteve pracovníčok ÚPSVaR dňa 12.5.2021. Čestné vyhlásenia p. L. a C. A. sú formulované v minulom čase. Obsah čestných vyhlásení skôr smeruje k začiatku vzťahu rodičov maloletého R., kedy rodičia žili v partnerských nezhodách, a teda nezrkadlia aktuálnu situáciu. Dôležité je tiež uviesť, že v tom čase bývali rodičia s maloletým R. v jednom byte spolu p. L. a C. A., keďže sú spolu s matkou podielové spoluvlastníčky bytu. Byť sa nachádza v bytovom dome v U. a rodina A. je tam veľmi neoblíbená. Dôvodom sú časté hádky a krik, nočné návštevy, neporiadok a vandalizmus, ktoré boli na dennom poriadku, čo údajne pretrváva dodnes. Ostatní obyvatelia bytového domu spisovali voči spoluvlastníčkam bytu petíciu. K tvrdeniam matky o údajnej bitke maloletého otec uvádza, že sú tieto nepravdivé a ostro sa voči nim ohradzuje. V uvedený čas sa otec vrátil neskôr večer domov a maloletý už mal udretú časť tváre. Rodičia sa kvôli tomu pohádali. Matka potom z trucu na vyšetrovaní uviedla, že otec maloletého zbil. Matka na otca nikdy nepodala trestné oznámenie. Maloletý má k otcovi veľmi vrúcny vzťah, vyhľadáva jeho prítomnosť a ota sa v žiadnom prípade nebojí. Rovnako tak nie je namieste ani spochybňovanie dôveryhodnosti otca z dôvodu jeho kriminálnej minulosti. Je pravda, že otec bol v minulosti trestne stíhaný za činy spáchané vo veku 16 rokov. Otec bol po polovici trestu odňatia slobody prepustený za dobré správanie. Otec pripúšťa, že v mladosti sa dopustil skutkov, ktoré dodnes ľutuje a nikdy takú vec nezopakuje. Navyše, od skončenia času jeho výkonu trestu odňatia slobody sa stal trojnásobným otcom, pričom v roku 2012 mu bol do jeho osobnej starostlivosti súdom zverený najstarší syn U. I., s ktorým má vybudovaný pekný a priateľský vzťah. Otec ďalej uvádza, že matka odmieta akceptovať, resp. ignoruje výrazne pokroky maloletého v príprave na školskú dochádzku. Z obsahu jej odvolania vyplýva len mechanické opisovanie už neaktuálnych skutočností z čias, keď maloletý výrazne zaostával

za svojimi rovesníkmi. Matka sa dlhodobo nezaujíma o výsledky maloletého v škole, nekomunikuje s triednou pani učiteľkou ani so školskou psychologičkou, a preto nevie, aké pokroky maloletý zaznamenal. Nepodieľa sa na jeho rozvoji počas času, ktorý spolu trávia; dá mu do ruky mobil aby sa hral bez toho, aby sa zaujímal o jeho záujmy, hry alebo podporné cvičenia. Naopak, je to jedine otec, ktorý sa maloletému venuje podľa odporúčaní špecialistov. Na dennej báze komunikuje s triednou učiteľkou. Dôkazom progresu a pozitívnych výsledkov maloletého je aj správa zo psychologického vyšetrenia, zo dňa 23.4.2021, v ktorej je okrem iného v záverečnej časti uvedené, že na základe výsledkov psychologického vyšetrenia odporúča psychologička v školskom roku 2021/2022 prijať maloletého do prvého ročníka základnej školy. Vyšetrenie tiež analyzuje rodinnú anamnézu (nevhodné výchovné prostredie, dlhodobo zanedbávané dieťa, zo strany matky užívanie alkoholu, zanedbávanie výchovy zo strany matky, prevažujúca starostlivosť zo strany otca), vplyv nevhodného výchovného prostredia (nedostatočná emočná zaangažovanosť a starostlivosť matky) na maloletého.

9. Matka podala k vyjadreniam otca a kolízneho opatrovníka vyjadrenie, v ktorom uvádza, že z dôvodu pretrvávajúcich nepravdivých obviňovaní otca, že je alkoholička, si dala urobiť testy v Centre pre liečbu drogových závislostí, Hraničná 2, Bratislava, ktoré vyšli negatívne. Na podporu jej obrany zamestnávateľ TESCO STORES SR a.s., u ktorého pracuje od 10.09.2015 vydal potvrdenie o priebehu zamestnania, v ktorom sa vyjadruje k jej osobe veľmi kladne ako zodpovednom pracovníkovi. Okrem iného zamestnávateľ uvádza, že počas trvania úväzku u menovanej nikdy nebolo podozrenie na požitie alkoholických nápojov a omamných látok. A do práce prichádzala svedomito riadne ustrojená a načas. Otec žiada zverenie maloletého do vlastnej starostlivosti, ale zároveň od nej očakáva, že bude plnohodnotne zabezpečovať starostlivosť o maloletého v čase jeho nočných zmiern, avšak jej neumožňuje zobrať maloletého do jej bydliska, ale očakáva, že bude denne zabezpečovať starostlivosť o maloletého v mieste bydliska otca vo P. T.. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, po práci chodí do bydliska otca, kde sa denne stará o maloletého, prakticky tam vlastne žije. Zabezpečuje starostlivosť o maloletého aj napriek tomu, že maloletý je zverený do osobnej starostlivosti otca. Neodkladné opatrenie je v rozpore s faktickým stavom. Matka predložila čestné vyhlásenia L. a C. A., ktoré poukazujú na osobnosť otca, jeho nestabilitu, účelové fungovanie, nestálu zodpovednosť. Matka uvádza, že navštívila Poradenské Centrum Nádej, z dôvodu hľadania pomoci pri napísaní neodkladného opatrenia o zverenie syna do jej starostlivosti. Otec sa o tomto dozvedel sprostredkovane od spoločnej známej, a preto sa ju rozhodol predbehnúť a sám podal neodkladné opatrenie, a zároveň podniká všetky možné kroky na očistenie jej osoby. Matka trvá na tom, že otec zbil maloletého, tak ako je to uvedené v lekárskej správe. Obrátila sa preto opakovane na pomoc polície. Tá ju však odradila, že to bude vyhodnotené len ako priestupok. Matka ďalej popisuje, že otec nemá dobrý vzťah ani so svojim synom U. I.. U. I. je dodnes veľmi problematický, bol vylúčený z oboch stredných škôl, nemá teda ukončené stredoškolské vzdelanie, takisto ako ani jeho otec. Teda po výchovnej stránke otec zlyhal a prakticky sa o syna nezaujímal. Matka ďalej poukazuje na to, že otec bol opakovane právoplatne odsúdený, čo je dostatočne výpovedné o jeho osobnosti a charaktere. Otec sa ma však systematicky snaží vylúčiť zo starostlivosti a školských príprav. Matka opakovane uviedla, že otec jej nevytvára priestor ani po upozornení ÚPSVR. Túto skutočnosť potvrdzujú aj výsledky šetrenia ÚPSVR. Otec jej zatajuje, kde sa s maloletým nachádzajú, príp. na aké vyšetrenie, terapiu idú. Pred začatím súdneho konania zabezpečovala všetky vyšetrenia maloletého sama (napr. zmienka o návšteve CPPPaP v Bratislave je uvedená v správe ÚPSVR) a teraz ju otec vylučuje účelovo zo starostlivosti, zatajuje jej informácie, prejavuje aktivitu vo vzťahu k maloletému len v poslednom období.

10. Obaja rodičia doplnili do spisu ešte ďalšie podania, v ktorých v podstate zotrvávajú na ich predošlých vyjadreniach.

11. Odvolací súd preskúmal vec súc pritom nebol viazaný rozsahom ani dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 CMP), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keď pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť respektíve zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem) a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné, a uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne a právne správne potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

12. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

13. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

14. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

15. Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

16. Nariadenie neodkladného opatrenia je podľa zákonných predpokladov uvedených v Civilnom sporovom poriadku prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, že tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, že táto dočasná úprava je potrebná, že sa v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav, a že sa neprimeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi, a že účastník nie je obmedzený spôsobom neprimeraným povahe veci. Pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia súd skúma aj to, či návrh je prípustný z hľadiska ústavno-procesných princípov platných v civilnom procese, či je opodstatnený z hľadiska ochrany ústavou zaručených práv a slobôd, ktoré by mohli byť obmedzené, vylúčené, alebo suspendované výrokom neodkladného opatrenia.

17. Pri prijímaní takéhoto opatrenia, ktoré je opatrením dočasným a neodkladným, prevláda požiadavka rýchlosti konania nad úplným preukázaním uplatneného nároku. K nariadeniu neodkladného opatrenia stačí, ak sú tvrdené skutočnosti aspoň osvedčené, t.j. ak sa javia aspoň pravdepodobnými. Zákon nepredpokladá, že súd bude pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení vykonávať dokazovanie a v ustanovení § 329 ods. 1 CSP výslovne formuloval zásadu, že účastníci nemusia byť pred rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vypočutí a rovnako, že súd nemusí nariadiť pojednávanie. Pri samotnom osvedčovaní nároku (na základe predložených listín) potom nie je treba dôsledne dodržiavať tie formálne požiadavky, ktoré zákon ukladá pri dokazovaní, vrátane požiadavky, aby sa druhá strana sporu mohla pred rozhodnutím o neodkladnom opatrení k obsahu listín, z ktorých bude súd robiť záver o tom, či sú splnené predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia, vyjadriť.

18. Je nepochybné, že účelom neodkladného opatrenia je dočasne upraviť pomery účastníkov, či už pred začatím konania alebo v priebehu konania. Možno ho nariadiť len vtedy, respektíve dovtedy, kým nie sú dané podmienky pre konečné rozhodnutie vo veci. Zásadne sa ním neprejudikuje právo účastníkov a tretích osôb. Stráca svoje opodstatnenie ako náhle súd poskytne ohrozenému alebo porušenému právu definitívnu ochranu. Musí byť pritom daná aspoň naliehavá potreba predbežnej úpravy a nárok musí byť osvedčený.

19. Odvolací súd preštudovaním návrhu, listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spise a po oboznámení sa s odvolaním matky dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne a právne správne a plne sa s ním stotožňuje. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia odvolací súd uvádza, že neodkladné opatrenie vo veciach starostlivosti o maloletých má slúžiť najmä záujmu maloletého dieťaťa a je potrebné tam, kde bez rýchlej úpravy pomerov hrozí maloletému ujma. Z obsahu spisu vyplýva, že sú tu indicie, že matka má problémy s požívaním alkoholu. Odvolací súd poukazuje v tomto smere na správu zo šetrenia pomerov zo dňa 13.05.2021, kde sa uvádza, že matka sa im javila na základe artikulácie a komunikácie pod vplyvom alkoholu, čomu nasvedčoval aj prislúchajúci alkoholový pach z úst. Podľa názoru odvolacieho súdu matkou predložené vyšetrenie moču neznamená a nepreukazuje, že by matka problém s požívaním nadmerného množstva alkoholu nemala. Z dôvodu vážneho podozrenia, že matka má problémy s nadmerným pitím alkoholu, čo má za následok potom neschopnosť matky výkonu riadnej starostlivosti o maloletého a aj z dôvodu, že v rodine maloletého dlhodobo dochádza k nezhodám medzi rodičmi, má odvolací súd za to, že je na mieste dočasne upraviť pomery tak, že maloletý je zverený do osobnej starostlivosti otca. Maloletému je nevyhnutné zabezpečiť ako takú stabilitu vo výchovnom prostredí, a na základe doposiaľ zistených skutočností sa javí, že otec dáva väčšiu záruku tejto stability. Odvolací súd súhlasí s vyjadrením kolízneho opatrovníka, že je nevyhnutné s rodinou pracovať odborne, čomu však nebráni dané neodkladné opatrenie. Zo šetrenia pomerov nevyplývalo, že by otec nebolo schopný riadnej starostlivosti o maloletého. Odvolací súd je na rozdiel od matky názoru, že rozhodnutie je

plne v záujme maloletého, ktorý potrebuje stabilné prostredie a vzhľadom na vážne podozrenia na strane matky je stabilnejšie a vhodnejšie prostredie pre starostlivosť o maloletého u otca. Odvolací súd musí vychádzať pri rozhodnutí z aktuálneho stavu v rodine. Predkladané vyjadrenia matky, ktoré poukazujú na situáciu spred niekoľkých rokov dozadu, nie sú pre dané rozhodnutie relevantné. Potvrdzujú len to, že v rodine maloletého sú dlhodobé nezhody medzi rodičmi, ktoré neboli do dnešného dňa adekvátne riešené. Neznamenajú však vôbec to, že by matka nemohla mať problémy s požívaním alkoholu. Dané rozhodnutie je rozhodnutím dočasným, ktoré má poskytnúť ako takú stabilitu maloletému. Vo veci samej bude potrebné dôkladne vykonať dokazovanie a zistiť hoci aj znaleckým dokazovaním, či je u matky problém s nadmerným pitím alkoholu, ktorý jej bráni vo výkone riadnej starostlivosti o maloletého. K určenej výške výživného, odvolací súd dodáva, že suma 80,- eur plne zodpovedá nevyhnutnej miere výživného, keď nedosahuje ani zákonom stanovenú sumu životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa.

20. Odvolací súd vzhľadom na skutočnosti uvedené v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, vyjadrenia účastníkov a kolízneho opatrovníka v zhode so súdom prvej inštancie ustálil, že v čase nariadenia neodkladného opatrenia, ako aj v súčasnosti, sú dané dôvody na dočasné zverenie maloletého do osobnej starostlivosti otca a to plne s ohľadom na záujem maloletého, ktorý potrebuje stabilné výchovné prostredie. Vzhľadom ku popísanému konaniu matky má odvolací súd za to, že otec je tým rodičom, u ktorého je toho času záruka, že bude maloletému poskytnutá riadna starostlivosť a nehrozí maloletému ujma. Odvolací súd poukazuje na to, že neodkladné opatrenie nie je rozhodnutie vo veci samej, pričom neodkladným opatrením sa v krátkom čase (bez realizácie dokazovania) upravujú vzájomné práva a povinnosti na nevyhnutnú dobu. Dané rozhodnutie ani neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej, kde sa bude rozhodovať na základe vykonaného dokazovania. Berúc do úvahy záujem maloletého a vychádzajúc z doposiaľ zisteného stavu veci, že otec je schopný riadnej starostlivosti o maloletého a vzhľadom k tomu, že u matky je vážne podozrenie na požívanie alkoholu v neprimeranej miere, dospel odvolací súd k záveru, že zverenie maloletého do osobnej starostlivosti otca na čas do rozhodnutia vo veci samej je dôvodné. Na základe uvedeného odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie, ako vecne a právne správne potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

21. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).
(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.
(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.
(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.
(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.
(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).